

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 102g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor Hotărârii Guvernului
nr. 399 din 16 iunie 2015 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului
nr. 1229 din 13 noiembrie 2001
(producerea plăcilor de înmatriculare)

CHIȘINĂU
12 octombrie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 18 august 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 12 octombrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 399 din 16 iunie 2015 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1229 din 13 noiembrie 2001, ridicată de Uzina Mecanică „Artmet” SA, Consiliul de Administrare al Uzinei Mecanice „Artmet” SA și Alexandr Bîlîm în dosarul nr. 2a-871/16, aflat pe rolul Curții de Apel Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 18 august 2016 de către completul de judecată (Mihail Ciugureanu, Grigore Dașchevici și Ștefan Niță) din cadrul Curții de Apel Chișinău, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 13 noiembrie 2001, Guvernul a aprobat Hotărârea nr. 1229 cu privire la reglementarea unor probleme ce țin de evidența și documentarea mijloacelor de transport și conducătorilor de vehicule. La punctul 2 din hotărâre, Guvernul a stabilit că numerele de înmatriculare a mijloacelor de transport vor fi produse de Uzina Mecanică „Artmet” SA din cadrul Ministerului Industriei.

4. La 16 iunie 2015, Guvernul a aprobat Hotărârea nr. 399, prin care a abrogat punctul 2 din hotărârea sus-menționată. În același timp, a stabilit că plăcile de înmatriculare vor fi confecționate de subdiviziunile monitorizate ale Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, acesta din urmă fiind responsabil de coordonarea și monitorizarea procesului de confecționare.

5. În acest sens, Uzina Mecanică „Artmet” SA a înaintat o acțiune în contenciosul administrativ împotriva ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” (în continuare *ÎS CRIS, „Registru”*), în vederea anulării concursului privind achiziționarea sistemului de confecționare și eliberare automatizată a plăcilor de înmatriculare anunțat de ultima. La rândul ei, ÎS „CRIS, „Registru” a înaintat o acțiune reconvențională cu privire la declararea nulității unui act juridic.

6. În același timp, Consiliul de Administrare al Uzinei Mecanice „Artmet” SA și acționarul acesteia, Alexandr Bîlîm, au înaintat o acțiune împotriva directorului general al uzinei și ÎS CRIS „Registru”, în vederea declarării nulității unor acte juridice.

7. La 22 octombrie 2014, Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, a conexas cele două acțiuni înaintate.

8. La 18 decembrie 2015, Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, a respins acțiunea Uzinei Mecanice „Artmet” SA și a admis acțiunea reconvențională înaintată de ÎS CRIS „Registru”. În același timp, prima instanță a admis acțiunea depusă de Consiliul de Administrare al Uzinei Mecanice „Artmet” SA și Alexandr Bîlîm.

9. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Uzina Mecanică „Artmet” SA, Consiliul de Administrare al Uzinei Mecanice „Artmet” SA, Alexandr Bîlîm și Victor Odobescu au contestat-o în ordine de apel.

10. În cadrul procedurii de apel, Uzina Mecanică „Artmet” SA, Consiliul de Administrare al Uzinei Mecanice „Artmet” SA și Alexandr Bîlîm au înaintat instanței de judecată un demers cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 399 din 16 iunie 2015 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1229 din 13 noiembrie 2001.

11. Prin încheierea din 20 iulie 2016, instanța de apel a admis demersul și a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 102 Actele Guvernului

[...] (2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

[...].

Articolul 107 Administrația publică centrală de specialitate

„(1) Organele centrale de specialitate ale statului sunt ministerele. Ele traduc în viață, în temeiul legii, politica Guvernului, hotărârile și dispozițiile lui, conduc domeniile încredințate și sunt responsabile de activitatea lor.

(2) În scopul conducerii, coordonării și exercitării controlului în domeniul organizării economiei și în alte domenii care nu intră nemijlocit în atribuțiile ministerelor, se înființează, în condițiile legii, și alte autorități administrative.”

Articolul 126 Economia

„(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

[...]

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

[...]

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.”

13. Prevederile relevante ale Legii nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier (M.O., 2007, nr. 103-106, art. 443) sunt următoarele:

Articolul 5 Competența Guvernului

„De competența Guvernului sunt:

a) dirijarea activității organelor centrale de specialitate ale statului cu atribuții în domeniul traficului rutier;

b) aprobarea programelor de stat privind dezvoltarea traficului rutier și siguranța pe drumurile publice, precum și a actelor normative înaintate de autoritățile competente;

c) finanțarea, dirijarea și exercitarea controlului asupra realizării programelor de dezvoltare a traficului rutier și siguranței acestuia;

[...].”

Articolul 14 Competența Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

„De competența Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor sînt:

a) **elaborarea** modelelor și **eliberarea** permiselor de conducător de autovehicul, certificatelor și **numerelor de înmatriculare** a vehiculelor;

b) organizarea și desfășurarea examenelor pentru obținerea permisului de conducere; **înmatricularea**, înregistrarea și radierea **vehiculelor din Registrul de stat al transporturilor**;

c) **elaborarea de norme**, care urmează a fi aprobate de Guvern, **privind** evidența permiselor de conducere și certificatelor de înmatriculare, documentarea cu aceste acte, desfășurarea examenelor pentru obținerea permiselor de conducere, precum și **înmatricularea**, înregistrarea și radierea **vehiculelor din Registrul de stat al transporturilor**;

d) crearea, utilizarea, actualizarea și gestionarea Registrului de stat al transporturilor și Registrului de stat al conducătorilor de vehicule.”

14. Prevederile relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 1229 din 13 noiembrie 2001, în redacția Hotărârii Guvernului nr. 399 din 16 iunie 2015 (M.O., 2001, nr. 141-143, art. 1286), sunt următoarele:

„[...]”

1. **Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor** va **coordona și monitoriza procesele de** elaborare, achiziționare, **confeționare**, restabilire, preschimbare și eliberare **de către subdiviziunile sale monitorizate** a blanchetelor permiselor de conducere, certificatelor și **plăcilor cu număr de înmatriculare** pentru toate mijloacele de transport, a certificatelor de absolvire a cursurilor de formare inițială și recalificare a conducătorilor de vehicule.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

15. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prin Hotărârea Guvernului nr. 399 din 16 iunie 2015, potrivit căreia Uzina Mecanică „Artmet” SA a fost exclusă de la producerea plăcilor de înmatriculare și ÎS CRIS„Registru” a fost stabilită drept noul producător al acestora, contravine Legii nr. 906 din 29 ianuarie 1992 privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței.

16. De asemenea, autorul menționează că hotărârea Guvernului sus-menționată contravine Legii nr. 81 din 18 martie 2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător și Legii nr. 121 din 4 mai 2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice.

17. Potrivit autorului excepției, prevederile contestate ale Hotărârii Guvernului nr. 399 din 16 iunie 2015 încalcă articolele 1 alin. (3), 4, 9 alin. (3), 20 și 126 alin. (1) și (2) lit. b) și h) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ține de competența Curții Constituționale.

20. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de Uzina Mecanică „Artmet” SA, Consiliul de Administrare al Uzinei Mecanice „Artmet” SA și Alexandr Bîlîm în dosarul nr. 2a-871/16, care se află pe rolul Curții de Apel Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

21. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

22. Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie abrogarea, prin Hotărârea nr. 399 din 16 iunie 2015, a punctului 2 din Hotărârea nr. 1229 din 13 noiembrie 2001, care stabilea că Uzina Mecanică „Artmet” SA, selectată anterior prin concurs, va produce și va livra toate tipurile de numere de înmatriculare pentru mijloacele de transport, precum și aprobarea unei prevederi prin care s-a stabilit că plăcile de înmatriculare vor fi confecționate de subdiviziunile monitorizate ale Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

23. Din conținutul sesizării, Curtea observă că autorul excepției pretinde că normele contestate creează un monopol de stat, fapt contrar articolelor 1 alin. (3), 4, 9 alin. (3), 20 și 126 alin. (1) și (2) lit. b) și h) din Constituție.

24. Curtea reiterează că articolele 1, 4 și 9 din Constituție comportă un caracter generic și constituie imperative de ordin general-obligatoriu, care stau la baza oricăror reglementări și nu pot constitui repere individuale și separate.

25. Referitor la pretinsa încălcare a art. 20 din Constituție, care prevede accesul liber la justiție, Curtea constată că autorul nu a invocat nici un argument care ar demonstra incidența normelor constituționale asupra prevederilor contestate.

26. Curtea reține că, în conformitate cu principiile separației și colaborării puterilor în stat, Guvernul, potrivit art. 102 alin. (2) din Constituție, adoptă hotărâri în vederea executării legilor.

27. Astfel, Curtea menționează că art. 14 din Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier abilitază Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor cu elaborarea modelelor și eliberarea numerelor de înmatriculare a vehiculelor, precum și elaborarea de norme, care urmează a fi aprobate de Guvern, privind înmatricularea vehiculelor din Registrul de stat al transporturilor.

28. În același timp, Curtea relevă că prevederile hotărârii de Guvern contestate stabilesc în mod expres în sarcina Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor competența de a coordona și monitoriza procesele de elaborare, achiziționare, **confecționare**, restabilire, preschimbare

și eliberare de către subdiviziunile sale monitorizate a plăcilor cu număr de înmatriculare pentru toate mijloacele de transport.

29. Prin urmare, dreptul exclusiv al unei subdiviziuni monitorizate a Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor de a confecționa numere de înmatriculare nu poate să aducă atingere principiilor economiei de piață și concurenței libere consacrate de prevederile articolului 126 din Constituție. De altfel, în jurisprudența sa Curtea Constituțională a statuat că, prin anumite prevederi legale și condiții clar determinate, statul poate institui monopolul său într-un anumit domeniu de activitate.

30. În ce privește alegațiile autorilor referitor la investițiile efectuate prin achiziționarea de materiale necesare confecționării plăcilor de înmatriculare, Curtea reține că soluționarea acestora ține de competența instanțelor judecătorești. Or, competența Curții Constituționale este doar de a raporta normele contestate la dispozițiile constituționale.

31. Drept consecință, Curtea reține că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 399 din 16 iunie 2015 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1229 din 13 noiembrie 2001, ridicată de Uzina Mecanică „Artmet” SA, Consiliul de Administrare al Uzinei Mecanice „Artmet” SA și Alexandr Bîlîm în dosarul nr. 2a-871/16, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 12 octombrie 2016
DCC nr. 71
Dosarul nr. 102g/2016*